

# ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ



18 - 19 лютого 2025

**ПОЛТАВА**

**Матеріали X  
Всеукраїнської науково-практичної  
Інтернет – конференції**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ  
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра паразитології та  
ветеринарно-санітарної експертизи

УДК 636.09

**Вирішення сучасних проблем  
у ветеринарній медицині:**

матеріали X Всеукраїнської  
науково-практичної  
Інтернет – конференції  
(18 – 19 лютого 2025, м. Полтава).  
Полтава: ПДАУ, 2025. – 130 с.

**Редакційна колегія:**

***Мельничук В. В.,***

д. вет. н., професор;

***Корчан Л. М.,***

к. вет. н., доцент;

***Євстаф'єва В. О.,***

д. вет. н., професор;

***Михайлютенко С. М.,***

к. вет. н., доцент;

***Щербакова Н. С.,***

к. вет. н., доцент;

***Долгін О. С.,***

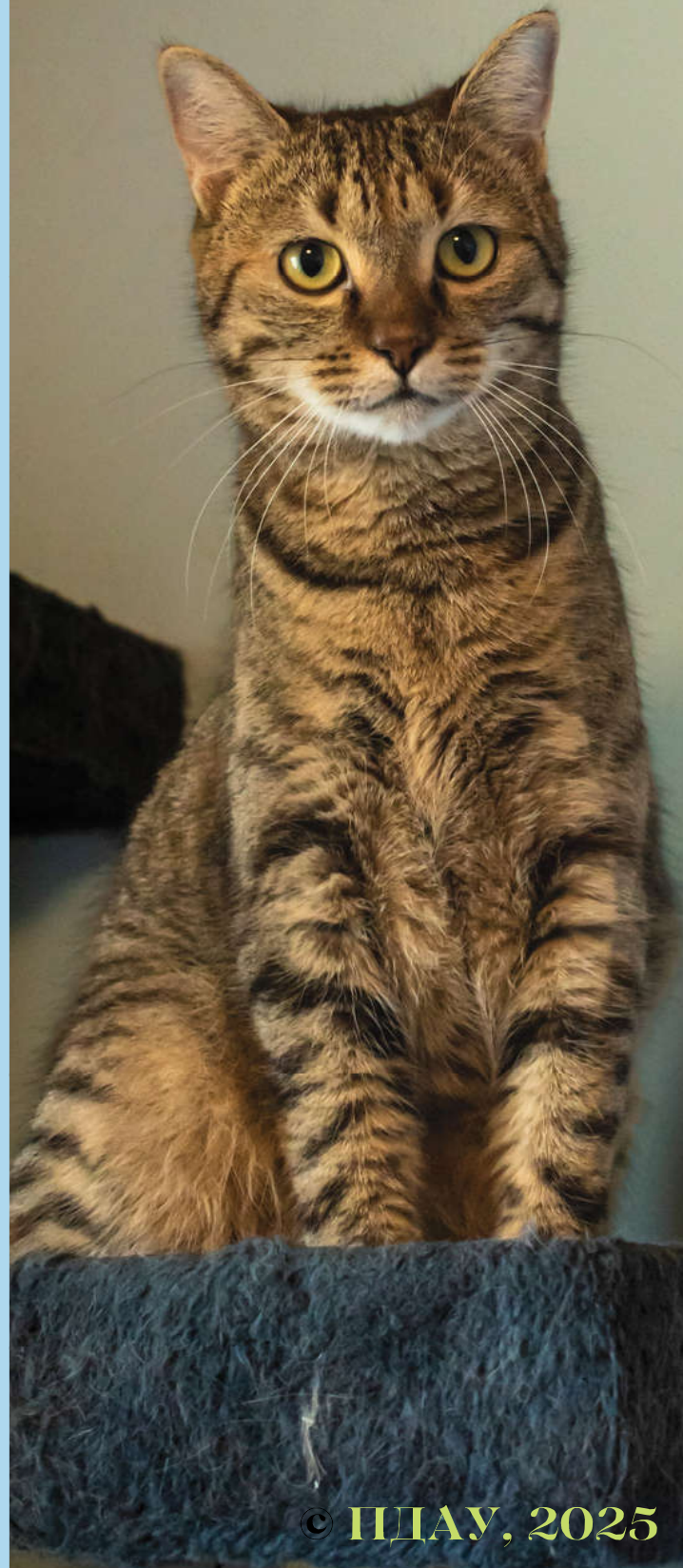
завідувач лабораторії паразитології.

Збірник містить матеріали  
X Всеукраїнської науково-практичної  
Інтернет – конференції  
«Вирішення сучасних проблем у  
ветеринарній медицині»  
з актуальних напрямів сучасної  
ветеринарії.

*Відповідальність за зміст і достовірність  
публікацій несуть автори.*

**Відповідальний за випуск:**

***к. вет. н., доцент Корчан Л. М.***



© ПДАУ, 2025

## БАБЕЗІОЗ СОБАК: ІСТОРІЯ ПОЯВИ ЗБУДНИКІВ

Мельничук В. В.<sup>1,2</sup>

д. вет. н., професор,

Гриб Д. В.<sup>1</sup>

здобувач вищої освіти ступеня магістр,

<sup>1</sup>Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

<sup>2</sup>Інститут ветеринарної медицини Національної академії

аграрних наук України,

м. Київ, Україна

**Актуальність проблеми.** Відповідно до наукових даних відомо, що бабезіоз у різних видів тварин викликають найпростіші одноклітинні організми з роду *Babesia* [1], сучасне систематичне положення яких наведено на рисунку [2].

У собак на сьогодні офіційно (генетично) доведено існування трьох різних видів бабезій: *Babesia canis*, *Babesia rossi* та *Babesia vogeli*. Менше з тим, в історичному аспекті так було не завжди.

Отож, науковцями, які є першовідкривачами збудника бабезіозу собак вважаються Ріана & Galli-Valerio, 1893. Дослідники виявили збудника в еритроцитах собаки на півночі Італії та офіційно зафіксували такий факт описавши його під назвою *Babesia canis*, на той час відомий як *Piroplasma canis* [3]. Далі, про виявлення збудника бабезіозу в еритроцитах собак свідчили дані різних науковців. Вже в той час дослідники почали робити припущення того, що під назвою *B. canis* більш за все об'єднано декілька різних видів паразитів, які різняться за як векторами передачі, так і за клінічним проявом захворювання, що вони викликають. Таким чином, внаслідок кропіткої роботи вчених, у 1910 році в Індії від собак було виділено ще один вид бабезій, який отримав назву *Babesia gibsoni* (Patton, 1910) на той час *Piroplasma gibsoni* [4]. Саме у цей період також з'явилося поняття так званого «малого бабезіозу» та «великого бабезіозу», що характеризувало розміри трофозоїтів та меронтів збудників в середині еритроцитів, слід зазначити, що й сьогодні ми можемо бачити визначення «малий бабезіоз» та «великий бабезіоз» в окремих літературних джерелах [4].

Слід зазначити, що практично більшу частину ХХ століття майже всі випадки виявлення збудника бабезіозу в еритроцитах собак як науковці, так і практики визначали як вид *B. canis*. Лише у 1989 році у своїй праці науковці Uilenberg, Franssen, Perié, та Spanjer надали науковому співтовариству докази існування у собак 3-х різних видів бабезій, що було доведено проведеними авторами серологічними дослідженнями. Таким чином, серед дослідників та в науковій літературі з'явилася назва 3-х різних підвидів бабезій – *B. canis canis*, *B. canis vogeli* та *B. canis rossi*, проте навколо нових підвидів точилося чимало суперечливих відомостей [5].

Все ж таки у 2000 році наукова спільнота дійшла до однієї думки та вид *B. canis* офіційно розділили на 3 підвиди – *B. canis canis*, *B. canis vogeli* та *B. canis rossi* [6, 7]. Слід зазначити, що у такому вигляді таксономічне положення нових підвидів бабезій собак лишалося не довго, адже вже у 2005 році на основі проведених перехресних імунних реакцій та серологічного тестування вони були визнані незалежними видами й отримали назви *B. canis*, *B. rossi* та *B. vogeli* [6, 7].

**ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ**

Надцарство	Eukaryota
Тип	Apicomplexa
Клас	Aconoidasida
Ряд	Piroplasmida
Родина	Babesiidae
Рід	<i>Babesia</i> Starcovici, 1893

### Безпосередньо підпорядковані таксони:

<i>Babesia ailuropodae</i>	<i>Babesia</i> cf. <i>odocoilei</i> Akita-610	<i>Babesia naoakii</i>
<i>Babesia annae</i>	<i>Babesia</i> cf. <i>odocoilei</i> Akita-615	<i>Babesia negevi</i>
<i>Babesia ardeae</i>	<i>Babesia</i> cf. <i>odocoilei</i> Fukui-766	<i>Babesia occultans</i>
<i>Babesia behnkei</i>	<i>Babesia</i> cf. <i>orientalis</i>	<i>Babesia odocoilei</i>
<i>Babesia bennetti</i>	<i>Babesia conradae</i>	<i>Babesia orientalis</i>
<i>Babesia bicornis</i>	<i>Babesia coryicola</i>	<i>Babesia ovata</i>
<i>Babesia bigemina</i>	<i>Babesia crassa</i>	<i>Babesia ovis</i>
<i>Babesia bovis</i>	<i>Babesia divergens</i>	<i>Babesia panickeri</i>
<i>Babesia caballi</i>	<i>Babesia duncani</i>	<i>Babesia pecorum</i>
<b><i>Babesia canis</i></b>	<i>Babesia felis</i>	<i>Babesia peircei</i>
<i>Babesia capreoli</i>	<i>Babesia galileei</i>	<i>Babesia pisicii</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>bigemina</i>	<i>Babesia gibsoni</i>	<i>Babesia poelea</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>bovis</i>	<i>Babesia goianiaensis</i>	<i>Babesia rodbaini</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>crassa</i>	<i>Babesia hongkongensis</i>	<b><i>Babesia rossi</i></b>
<i>Babesia</i> cf. <i>crassa</i> GU184	<i>Babesia kiwiensis</i>	<i>Babesia ugvidiensis</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>divergens</i>	<i>Babesia lengau</i>	<i>Babesia uriae</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>divergens</i> AdL5	<i>Babesia leo</i>	<i>Babesia vesperuginis</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>felis</i>	<i>Babesia lobae</i>	<i>Babesia vitalii</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>microti</i>	<i>Babesia mackerrasorum</i>	<b><i>Babesia vogeli</i></b>
<i>Babesia</i> cf. <i>microti</i> MES-2012	<i>Babesia major</i>	<i>Babesia vulpes</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>motasi</i>	<i>Babesia microti</i>	unclassified <i>Babesia</i>
<i>Babesia</i> cf. <i>occultans</i>	<i>Babesia motasi</i>	
<i>Babesia</i> cf. <i>odocoilei</i>	<i>Babesia muratovi</i>	

**Рис.** Систематичне положення одноклітинних організмів з роду *Babesia*

**Висновок.** Найпростіші одноклітинні організми з роду *Babesia* мають широке поширення в багатьох країнах та уражують велику кількість тварин, у тому числі й собак. Відповідно до наукових даних у собак на сьогодні фауна бабезій офіційно нараховує 3 різних види бабезій – *B. canis*, *B. rossi* та *B. vogeli*. Слід зазначити, що історія вивчення збудників бабезіозу собак бере свій початок з 1895 року, коли з еритроцитів собак було виявлено й ідентифіковано перший вид збудника – *Piroplasma canis* нині *Babesia canis*. У 1910 році в літературі з'явилися офіційні дані про *Babesia gibsoni*, на той час *Piroplasma gibsoni*, і лише у 2005 році про *Babesia rossi*.

### Література

1. Adaszek, L., & Winiarczyk, S. (2008). Babeszjoza psów--wciąż aktualny problem [Dogs babesiosis--still actually problem]. *Wiadomości Parazytologiczne*, 54 (2), 109–115.
2. *Babesia* in National Center for Biotechnology Information (NCBI). *NCBI Taxonomy*. <https://doi.org/10.15468/rhydar>

3. Piana, G. P., & Galli-Valerio, B. (1895). Su di un' infezione del cane con parassiti endoglobulari. *Mod Zooliatr*, 6, 163–169.
4. Patton, W. S. (1910). Preliminary report on a new piroplasm (*Piroplasma gibsoni* sp. nov.) found in the blood of the hounds of the Madras Hunt and subsequently discovered in the blood of the jackal *Canis aureus*. *Bulletin de la Société de Pathologie Exotique*, 3, 274–280.
5. Uilenberg, G., Franssen, F. F. J., Perié, N. M., & Spanjer, A. A. M. (1989). Three groups of *Babesia canis* distinguished and a proposal for nomenclature. *Veterinary Quarterly*, 11 (1), 33–40. <https://doi.org/10.1080/01652176.1989.9694194>
6. Carret, C., Walas, F., Carcy, B., Grande, N., Précigout, E., Moubri, K., Schetters, T. P., & Gorenflot, A. (1999). *Babesia canis canis*, *Babesia canis vogeli*, *Babesia canis rossi*: differentiation of the three subspecies by a restriction fragment length polymorphism analysis on amplified small subunit ribosomal RNA genes. *The Journal of Eukaryotic Microbiology*, 46 (3), 298–303. <https://doi.org/10.1111/j.1550-7408.1999.tb05128.x>
7. Zahler, M., Rinder, H., Schein, E., & Gothe, R. (2000). Detection of a new pathogenic *Babesia* microti-like species in dogs. *Veterinary Parasitology*, 89 (3), 241–248. [https://doi.org/10.1016/s0304-4017\(00\)00202-8](https://doi.org/10.1016/s0304-4017(00)00202-8)
8. Penzhorn, B. L. (2020). Don't let sleeping dogs lie: unravelling the identity and taxonomy of *Babesia canis*, *Babesia rossi* and *Babesia vogeli*. *Parasites & Vectors*, 13(1). <https://doi.org/10.1186/s13071-020-04062-w>

#### Бібліографічний опис для цитування:

Мельничук В. В., Гриб Д. В. Бабезіоз собак: історія появи збудників. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 лютого 2025 року м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2025. С. 101–103.



Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.